

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.5.2023
COM(2023) 626 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

**privind Programul național de reformă al Finlandei pentru 2023 și care include un aviz
al Consiliului privind Programul de stabilitate al Finlandei pentru 2023**

{SWD(2023) 626 final}

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind Programul național de reformă al Finlandei pentru 2023 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Finlandei pentru 2023

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice¹, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului², care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență, a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. Mecanismul de redresare și reziliență oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de UE. În concordanță cu prioritățile semestrului european, mecanismul contribuie la redresarea economică și socială și la implementarea unor reforme și investiții sustenabile, în special pentru a promova tranziția verde și tranziția digitală și pentru a face mai reziliente economiile statelor membre. De asemenea, mecanismul contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul UE și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. Contribuția financiară maximă pentru fiecare stat membru acordată în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență a fost actualizată la 30 iunie 2022, în conformitate cu articolul 11 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241.
- (2) La data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat Analiza anuală a creșterii durabile pentru 2023³, care marchează începutul semestrului european din 2023 pentru

¹ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

² Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17).

³ COM(2022) 780 final.

coordonarea politicilor economice. La data de 23 martie 2023, Consiliul European a aprobat prioritățile analizei, care vizează cele patru dimensiuni ale sustenabilității competitive. Totodată, la data de 22 noiembrie 2022, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă pentru 2023, în care nu a identificat Finlanda ca fiind unul dintre statele membre care pot fi afectate de dezechilibre sau care pot fi în pericol de a fi afectate de dezechilibre și pentru care va fi necesar un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat și un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2023 al Finlandei. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost adoptată de Consiliu la 16 mai 2023, precum și Propunerea de raport comun pentru 2023 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale, care a fost adoptată de Consiliu la 13 martie 2023.

- (3) Deși economiile UE dau dovadă de o reziliență remarcabilă, contextul geopolitic continuă să aibă un impact negativ. Întrucât UE susține cu fermitate Ucraina, agenda sa de politică economică și socială se axează pe reducerea pe termen scurt a impactului negativ al șocurilor energetice asupra gospodăriilor și întreprinderilor vulnerabile, precum și pe menținerea eforturilor de realizare a tranziției verzi și a celei digitale, de sprijinire a creșterii durabile și favorabile incluziunii, de protejare a stabilității macroeconomice și de creștere a rezilienței pe termen mediu. De asemenea, agenda Uniunii se axează în mare măsură pe creșterea competitivității și a productivității UE.
- (4) La data de 1 februarie 2023, Comisia a publicat comunicarea intitulată „Un Plan industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete”⁴ în scopul de a spori competitivitatea industriei UE cu zero emisii nete și de a sprijini tranziția rapidă către neutralitatea climatică. Planul completează eforturile desfășurate în prezent în cadrul Pactului verde european și al REPowerEU. Planul urmărește să asigure un mediu mai favorabil pentru mărirea capacității UE de producție a tehnologiilor și a produselor cu zero emisii nete, care sunt necesare pentru a îndeplini obiectivele ambițioase ale UE în materie de climă, precum și să asigure accesul la materiile prime critice relevante, inclusiv prin diversificarea surselor de aprovizionare, exploatarea adecvată a resurselor geologice din statele membre și maximizarea reciclării materiilor prime. Planul este articulat în jurul a patru piloni: un mediu de reglementare previzibil și simplificat, accelerarea accesului la finanțare, consolidarea competențelor și comerțul deschis pentru lanțuri de aprovizionare reziliente. La data de 16 martie 2023, Comisia a publicat, de asemenea, comunicarea intitulată „Competitivitatea pe termen lung a UE: perspectiva după 2030”⁵, care este structurată în jurul a nouă factori-cheie ce se susțin reciproc și în care Comisia își propune să acționeze în direcția instituirii unui cadru de reglementare care să stimuleze creșterea. Comunicarea stabilește priorități de politică ce vizează să asigure în mod activ realizarea de îmbunătățiri structurale, efectuarea de investiții bine direcționate și adoptarea de măsuri de reglementare pentru competitivitatea pe termen lung a UE și a statelor sale membre. Recomandările de mai jos contribuie la abordarea acestor priorități.
- (5) În 2023, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să evolueze în concordanță cu punerea în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență. Pentru ca prioritățile de politică din cadrul semestrului european să fie

⁴ COM(2023) 62 final.

⁵ COM(2023) 168 final.

îndeplinite, rămâne esențial ca planurile de redresare și reziliență adoptate să fie implementate integral, întrucât acestea abordează toate recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau un subset semnificativ al recomandărilor respective. Recomandările specifice fiecărei țări pentru 2019, 2020 și 2022 rămân la fel de relevante și pentru planurile de redresare și reziliență revizuite, actualizate sau modificate în conformitate cu articolele 14, 18 și 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

- (6) Regulamentul privind REPowerEU⁶, adoptat la data de 27 februarie 2023, vizează eliminarea rapidă a dependenței UE de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru va contribui la securitatea energetică și la diversificarea aprovizionării cu energie a UE, sporind, în același timp, utilizarea surselor regenerabile de energie, capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Regulamentul permite statelor membre să adauge un nou capitol, privind REPowerEU, în planurile lor naționale de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor planului REPowerEU. Reformele și investițiile respective vor contribui, de asemenea, la creșterea competitivității industriei UE cu zero emisii nete, astfel cum se subliniază în Planul industrial al Pactului verde pentru era cu zero emisii nete, precum și la abordarea recomandărilor specifice fiecărei țări legate de energie care le-au fost adresate statelor membre în 2022 și, după caz, în 2023. Regulamentul privind REPowerEU introduce o nouă categorie de sprijin financiar nerambursabil, pus la dispoziția statelor membre pentru a finanța, în cadrul planurilor lor de redresare și reziliență, noi reforme și investiții legate de energie.
- (7) La data de 8 martie 2023, Comisia a adoptat o comunicare care oferă orientări de politică fiscal-bugetară pentru 2024. Scopul său este de a sprijini pregătirea programelor de stabilitate și de convergență ale statelor membre, consolidând astfel coordonarea politicilor⁷. Comisia a reamintit că la sfârșitul anului 2023 va fi dezactivată clauza derogatorie generală din Pactul de stabilitate și de creștere. Aceasta a solicitat ca politicile fiscal-bugetare din perioada 2023-2024 să asigure sustenabilitatea datoriei pe termen mediu, precum și să sporească creșterea economică potențială într-o manieră durabilă. Statele membre au fost invitate să prezinte în programele lor de stabilitate și de convergență pentru 2023 modul în care planurile lor fiscal-bugetare vor asigura respectarea valorii de referință a deficitului, de 3 % din PIB, precum și o reducere plauzibilă și continuă a datoriei sau menținerea datoriei la niveluri prudente pe termen mediu. Comisia a invitat statele membre să elimine treptat măsurile fiscal-bugetare naționale introduse pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile de șocul prețurilor la energie, începând cu măsurile care au un caracter mai puțin specific. Comisia a precizat că, în cazul în care ar fi necesară prelungirea măsurilor de sprijin ca urmare a unor noi presiuni cauzate de prețurile la energie, statele membre ar trebui să orienteze aceste măsuri mult mai bine decât în trecut către gospodăriile și întreprinderile vulnerabile. Comisia a propus ca recomandările în domeniul fiscal-bugetar să fie cuantificate și diferențiate și să fie formulate pe baza cheltuielilor primare nete, astfel cum se propune în Comunicarea sa referitoare la orientările privind o reformă a cadrului de guvernare economică al UE⁸. Comisia a recomandat ca toate statele membre să continue să protejeze investițiile finanțate la

⁶ Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1).

⁷ COM(2023) 141 final.

⁸ COM(2022) 583 final.

nivel național și să asigure utilizarea eficace a Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale UE, având în vedere în special obiectivele în materie de tranziție verde și tranziție digitală, precum și pe cele în materie de reziliență. Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri de deficit excesiv bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023, în concordanță cu dispozițiile legale existente.

- (8) La data de 26 aprilie 2023, Comisia a prezentat propuneri legislative ce vizează realizarea unei reforme cuprinzătoare a normelor de guvernare economică ale UE. Obiectivul principal al acestor propuneri este de a consolida sustenabilitatea datoriei publice și de a promova o creștere durabilă și incluzivă în toate statele membre, prin intermediul reformelor și al investițiilor. Propunerile urmăresc să ofere statelor membre un control mai mare asupra elaborării propriilor planuri pe termen mediu, instituind, în același timp, un regim mai strict de asigurare a respectării normelor, pentru a asigura îndeplinirea de către statele membre a angajamentelor asumate în planurile lor bugetar-structurale pe termen mediu. Obiectivul este de a încheia activitatea legislativă în 2023.
- (9) La data de 27 mai 2021, Finlanda a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din Regulamentul (UE) 2021/241, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V la regulamentul menționat. La data de 29 octombrie 2021, Consiliul a adoptat Decizia de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Finlandei⁹. Eliberarea tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/241, a unei decizii a Comisiei care să confirme faptul că Finlanda a îndeplinit în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Atingerea în mod satisfăcător a acestor jaloane și ținte implică faptul că nu s-au înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare care fuseseră deja atinse.
- (10) La data de 23 martie 2023, Finlanda și-a prezentat Programul național de reformă pentru 2023 și Programul de stabilitate, în conformitate cu articolul 4 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp. În conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241, Programul național de reformă pentru 2023 reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Finlanda cu privire la progresele înregistrate în implementarea planului său de redresare și reziliență.
- (11) Comisia a publicat raportul de țară din 2023 pentru Finlanda¹⁰ la 24 mai 2023. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Finlanda în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări care au fost adoptate de Consiliu în perioada 2019-2022 și a făcut bilanțul implementării de către Finlanda a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, în raportul de țară au fost identificate anumite deficiențe, legate de provocările care nu sunt abordate sau sunt abordate doar parțial în planul de redresare și reziliență, precum și provocări noi și emergente. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Finlanda

⁹ Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 25 octombrie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Finlandei (ST 12524/21; ST 12524/21 ADD 1).

¹⁰ SWD(2023) 626 final.

în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale UE în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU.

- (12) Pe baza datelor validate de Eurostat¹¹, deficitul public al Finlandei a scăzut de la 2,8 % din PIB în 2021 la 0,9 % în 2022, în timp ce datoria publică a crescut de la 72,6 % din PIB la sfârșitul anului 2021 la 73,0 % la sfârșitul anului 2022. La data de 24 mai 2023, Comisia a publicat un raport în temeiul articolului 126 alineatul (3) din TFUE¹²; în acest raport a fost analizată situația bugetară a Finlandei, întrucât în 2022 datoria sa publică a depășit valoarea de referință de 60 % din PIB prevăzută în tratat și nu a respectat criteriul de referință privind reducerea datoriei. Conform concluziilor raportului, criteriul datoriei nu a fost îndeplinit. În conformitate cu comunicarea sa din 8 martie 2023¹³, Comisia nu a propus deschiderea unor noi proceduri aplicabile deficitelor excesive în primăvara anului 2023. În schimb, Comisia a precizat că va propune Consiliului lansarea, în primăvara anului 2024, a unor proceduri aplicabile deficitelor excesive bazate pe deficit, ținând cont de datele privind execuția bugetară pentru 2023. Finlanda ar trebui să țină seama de acest lucru la execuția bugetului său pentru 2023 și la pregătirea proiectului său de plan bugetar pentru 2024.
- (13) Soldul bugetului public a fost afectat de măsurile de politică fiscal-bugetară adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. În 2022, printre astfel de măsuri de reducere a veniturilor s-au numărat o creștere temporară a cheltuielilor de deplasare deductibile și o creștere a deducerilor fiscale de care beneficiază gospodăriile pentru renovări ale sistemului de încălzire; în timp ce astfel de măsuri de mărire a cheltuielilor au inclus o creștere a indicelui prestațiilor sociale și plata unor prestații suplimentare pentru copii, cu scopul de a îmbunătăți puterea de cumpărare a gospodăriilor cu venituri mici și de a aborda costurile generate de inflație. Comisia estimează costul bugetar net al acestor măsuri la 0,1 % din PIB în 2022. Soldul bugetului public a fost, de asemenea, afectat de costul bugetar al protecției temporare acordate persoanelor strămutate din Ucraina, estimat la 0,1 % din PIB în 2022. În același timp, costul estimat al măsurilor temporare de urgență legate de COVID-19 a scăzut la 0,2 % din PIB în 2022, de la 2,0 % în 2021.
- (14) La 18 iunie 2021, Consiliul a recomandat ca, în 2022, Finlanda¹⁴ să aplice o orientare fiscal-bugetară favorabilă, profitând inclusiv de impulsul oferit de Mecanismul de redresare și reziliență, și să mențină investițiile finanțate la nivel național.
- (15) Potrivit estimărilor Comisiei, orientarea fiscal-bugetară¹⁵ în 2022 a fost în general neutră, fiind de – 0,1 % din PIB, așa cum recomandase Consiliul. Conform recomandării Consiliului, Finlanda a continuat să sprijine redresarea prin investiții

¹¹ Euroindicatorii Eurostat, 47/2023, 21.4.2023.

¹² COM(2023) 631 final, 24.5.2023.

¹³ COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

¹⁴ Recomandarea Consiliului din 18 iunie 2021 care include un aviz al Consiliului privind programul de stabilitate al Finlandei pentru 2021, JO C 304, 29.7.2021, p. 126.

¹⁵ Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca variație a cheltuielilor primare (fără măsurile discreționare privind veniturile), din care sunt excluse măsurile de urgență temporare legate de criza provocată de pandemia de COVID-19, dar sunt incluse cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE, în raport cu creșterea potențială pe termen mediu. Pentru mai multe detalii, a se vedea caseta 1 din tabelele cu statistici bugetare.

care urmează să fie finanțate prin Mecanismul de redresare și reziliență. Cheltuielile finanțate prin granturi din cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,3 % din PIB în 2022 (0,2 % din PIB în 2021). Investițiile finanțate la nivel național au avut o contribuție neutră de 0,0 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară¹⁶. Prin urmare, Finlanda a menținut investițiile finanțate la nivel național, conform recomandării Consiliului. În același timp, creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără noile măsuri privind veniturile) a avut o contribuție în general neutră de 0,1 puncte procentuale la orientarea fiscal-bugetară. Prin urmare, Finlanda a ținut într-o măsură suficientă sub control creșterea cheltuielilor curente finanțate la nivel național.

- (16) Scenariul macroeconomic care stă la baza previziunilor bugetare din Programul de stabilitate este realist atât în 2023, cât și în 2024. Potrivit previziunilor guvernului, PIB-ul real ar urma să se contracte ușor cu 0,2 % în 2023 și apoi să crească cu 1,3 % în 2024. Comparativ cu proiecțiile guvernului, previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează o creștere pozitivă a PIB-ului real, respectiv de 0,2 % în 2023 și de 1,4 % în 2024. Ambele seturi de previziuni estimează că exporturile nete vor fi principalul factor de creștere în 2023, în timp ce în 2024 se anticipează o îmbunătățire mai amplă a performanței economice, pe măsură ce urmează să se redreseze și cererea internă.
- (17) În Programul său de stabilitate pentru 2023, guvernul preconizează că ponderea deficitului public general va crește la 2,6 % din PIB în 2023. Creșterea din 2023 reflectă în principal indexarea prestațiilor sociale, finanțarea acordată de administrația centrală autorităților locale, creșterea cheltuielilor cu dobânzile, precum și cheltuielile suplimentare pentru apărare și investițiile legate de cercetare și dezvoltare. Conform programului, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va crește de la 73,0 % din PIB la sfârșitul anului 2022 la 74,4 % la sfârșitul anului 2023. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, se preconizează că deficitul public va fi de 2,6 % din PIB în 2023. Acesta este în concordanță cu deficitul preconizat în Programul de stabilitate. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează o pondere mai mică a datoriei publice în PIB, de 73,9 %, la sfârșitul anului 2023. Diferența se datorează unui deflator ușor mai ridicat estimat în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023.
- (18) Se preconizează că soldul bugetar în 2023 va continua să fie afectat de măsurile fiscal-bugetare adoptate pentru a atenua impactul economic și social al creșterii prețurilor la energie. Acestea constau în măsuri care continuă să fie puse în aplicare din 2022 (în special creșteri temporare suplimentare ale cheltuielilor de deplasare deductibile și deduceri fiscale de care beneficiază gospodăriile pentru renovări ale sistemului de încălzire) și noi măsuri, cum ar fi rambursări temporare ale facturilor la energie electrică și credite fiscale pentru energia electrică, precum și o reducere temporară a ratei TVA pentru energia electrică. Costul acestor măsuri este parțial compensat de impozitele pe profiturile excepționale ale furnizorilor de energie, și anume de un impozit temporar pe profit pentru companiile de energie electrică. Având în vedere aceste venituri, costul bugetar net al măsurilor de sprijin este estimat în

¹⁶ Alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național au avut o contribuție expansionistă de 0,2 puncte procentuale din PIB.

previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 0,3 % din PIB în 2023¹⁷. Majoritatea măsurilor din 2023 nu par să vizeze gospodăriile sau întreprinderile cele mai vulnerabile și nu mențin în totalitate semnalul de preț pentru reducerea cererii de energie și creșterea eficienței energetice. Prin urmare, cuantumul măsurilor de sprijin specifice, care trebuie luat în considerare în evaluarea conformității cu recomandarea pentru 2023, este estimat în previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 la 0,1 % din PIB în 2023 (comparativ cu 0,0 % din PIB în 2022). Conform previziunilor, costul bugetar al protecției temporare pentru persoanele strămutate din Ucraina va crește cu 0,2 puncte procentuale din PIB față de 2022.

- (19) La data de 12 iulie 2022, Consiliul a recomandat¹⁸ ca Finlanda să ia măsuri pentru a asigura, în 2023, o concordanță între creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național și o orientare în ansamblu neutră a politicilor¹⁹, luând în calcul sprijinul continuu, temporar și specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile în fața creșterilor abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Finlanda ar trebui să fie pregătită să ajusteze cheltuielile curente în funcție de evoluția situației. De asemenea, s-a recomandat ca Finlanda să extindă investițiile publice pentru tranziția verde și tranziția digitală, precum și pentru securitatea energetică ținând seama de inițiativa REPowerEU, inclusiv prin utilizarea Mecanismului de redresare și reziliență și a altor fonduri ale UE.
- (20) În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează că orientarea fiscal-bugetară va fi expansionistă (– 1,0 % din PIB) în 2023, în contextul unei inflații ridicate. Și în 2022 orientarea fiscal-bugetară a fost în general neutră (– 0,1 % din PIB). Se preconizează că în 2023 creșterea cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) va avea o contribuție expansionistă de 0,6 % din PIB la orientarea fiscal-bugetară. Aceasta include costurile în general stabile ale măsurilor de sprijin specifice pentru gospodăriile și întreprinderile cele mai vulnerabile în fața creșterilor abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Creșterea expansionistă a cheltuielilor curente primare nete finanțate la nivel național se datorează, așadar, doar parțial sprijinului specific acordat gospodăriilor și întreprinderilor celor mai vulnerabile pentru a face față creșterilor abrupte ale prețurilor la energie, precum și persoanelor care fug din Ucraina. Creșterea expansionistă a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național (fără măsurile discreționare privind veniturile) este, de asemenea, determinată de indexarea prestațiilor sociale, de finanțarea acordată de administrația centrală autorităților locale, precum și de cheltuielile suplimentare pentru apărare și de investițiile legate de cercetare și dezvoltare. În concluzie, creșterea preconizată a cheltuielilor curente primare finanțate la nivel național nu este în concordanță cu recomandarea Consiliului. Cheltuielile finanțate prin granturi în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE s-au ridicat la 0,4 % din PIB în 2023, în timp ce investițiile

¹⁷ Cifra reprezintă nivelul costului bugetar anual al măsurilor respective, incluzând veniturile și cheltuielile curente, precum și – dacă este cazul – măsurile privind cheltuielile de capital.

¹⁸ Recomandarea Consiliului din 12 iulie 2022 privind Programul național de reformă al Finlandei și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Finlandei pentru 2022, JO C 334, 1.9.2022, p. 213.

¹⁹ Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea potențială a producției pe termen mediu a Finlandei (media pe 10 ani), care este utilizată pentru a măsura orientarea fiscal-bugetară, este estimată la 5,6 % în termeni nominali.

finanțate la nivel național au avut o contribuție expansionistă la orientarea fiscal-bugetară de 0,4 puncte procentuale²⁰. Prin urmare, Finlanda intenționează să finanțeze investiții suplimentare prin intermediul Mecanismului de redresare și reziliență și se preconizează că va menține investițiile finanțate la nivel național. Intenționează să finanțeze investiții publice pentru tranziția verde și cea digitală, precum și pentru securitatea energetică, precum subvențiile pentru înlocuirea centralelor pe bază de combustibili fosili și pentru puncte de încărcare a vehiculelor electrice și rețele de energie electrică, precum și proiectul Digirail care vizează reînnoirea sistemului de control al trenurilor, portalul virtual al Finlandei pentru a facilita imigrația bazată pe muncă și proiectul privind economia în timp real (RTE), care vizează digitalizarea tranzacțiilor comerciale, care sunt finanțate parțial din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale UE.

- (21) În Programul de stabilitate se estimează că deficitul public va rămâne la 2,6 % din PIB în 2024. Conform estimărilor, creșterea veniturilor fiscale va încetini, iar cheltuielile cu dobânzile vor fi mai mari. În program se preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va crește la 76,9 % la sfârșitul anului 2024. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, pentru 2024 previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 estimează un deficit public de 2,6 % din PIB. Acesta este în concordanță cu deficitul preconizat în program. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2023 se estimează o pondere mai mică a datoriei publice în PIB, de 76,2 %, la sfârșitul anului 2024.
- (22) Programul de stabilitate prevede eliminarea treptată, în 2024, a tuturor măsurilor de sprijin în domeniul energiei. În prezent, Comisia preconizează eliminarea treptată completă a măsurilor de sprijin în domeniul energiei în 2024, în ipoteza în care nu s-ar înregistra noi creșteri ale prețurilor la energie.
- (23) În Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului se solicită o îmbunătățire anuală a soldului bugetar structural de 0,5 % din PIB, ca valoare de referință, în vederea atingerii obiectivului pe termen mediu²¹. Ținând seama de considerentele legate de sustenabilitatea finanțelor publice²², ar fi oportună o îmbunătățire a soldului structural în 2024 de cel puțin 0,3 % din PIB. Pentru a asigura o astfel de îmbunătățire, creșterea în 2024 a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național nu ar trebui să depășească 2,2 %, astfel cum se reflectă în prezenta recomandare. În același timp, măsurile de sprijinire în domeniul energiei menținute în continuare (estimate în prezent de Comisie la 0,3 % din PIB în 2023) ar trebui eliminate treptat, începând cu cele mai puțin ținute, în funcție de evoluțiile pieței energiei, iar economiile corespunzătoare ar trebui utilizate pentru a reduce deficitul public. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, creșterea în 2023 a cheltuielilor curente primare nete finanțate la nivel național nu este conformă cu recomandarea

²⁰ Se preconizează că alte cheltuieli de capital finanțate la nivel național vor avea o contribuție neutră de 0,0 puncte procentuale din PIB.

²¹ A se vedea articolul 5 din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului, care prevede, de asemenea, o ajustare de peste 0,5 % din PIB pentru statele membre cu o datorie publică de peste 60 % din PIB sau cu riscuri mai pronunțate în ceea ce privește sustenabilitatea datoriei.

²² Comisia a estimat că Finlanda va avea nevoie de o creștere anuală medie a soldului primar structural ca pondere din PIB de 0,2 puncte procentuale pentru a obține o reducere plauzibilă a datoriei sau pentru a se asigura că datoria publică este menținută la niveluri prudente pe termen mediu. Această estimare s-a bazat pe previziunile Comisiei din toamna anului 2022. Punctul de plecare pentru această estimare a fost deficitul public și datoria publică preconizate pentru 2024, care se bazau pe ipoteza retragerii măsurilor de sprijin în domeniul energiei în 2024.

Consiliului. Dacă această creștere va fi confirmată, va fi oportună o creștere mai mică a cheltuielilor primare nete în 2024.

- (24) Dacă se mențin politicile actuale, conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2023, cheltuielile primare nete finanțate la nivel național vor crește la 2,8 % în 2024, cifră mai mare decât rata de creștere recomandată.
- (25) Conform programului, se estimează că rata investițiilor publice va rămâne la 4,5 % din PIB în 2023 și în 2024. Aceasta reflectă investițiile finanțate la nivel național și investițiile finanțate de UE, prin Mecanismul de redresare și reziliență. Programul se referă la reforme și investiții, care se preconizează că vor contribui la sustenabilitatea finanțelor publice și la creșterea durabilă și favorabilă incluziunii. Printre acestea se numără reforma serviciilor sociale și de sănătate, care face parte, de asemenea, din planul de redresare și reziliență, deși estimările privind economiile viitoare care urmează să fie obținute în urma reformei sunt încă incerte.
- (26) Programul de stabilitate prezintă o traiectorie fiscal-bugetară pe termen mediu până în 2027. Conform programului, se estimează că deficitul public va crește la 3,1 % din PIB în 2025 și, ulterior, va scădea ușor la 2,9 % până în 2026. Prin urmare, se estimează că deficitul public va scădea sub 3 % din PIB în 2026. Conform programului, se estimează că ponderea generală a datoriei publice în PIB va crește de la 76,9 % la sfârșitul anului 2024 la 80,7 % până la sfârșitul anului 2026.
- (27) Finlanda are un sistem de protecție socială eficient și favorabil incluziunii, cu un nivel ridicat de protecție socială, dar acesta este complex și include unele capcane în materie de stimulente. În 2020, o comisie parlamentară specializată a fost însărcinată cu conceperea până în anul 2027 a reformei sistemului de securitate socială. În ianuarie 2022, comisia a publicat rezultatele activității sale de cartografiere a problemelor și, în martie 2023, și-a prezentat raportul intermediar care conținea 31 de propuneri de studii, de proiecte de redactare legislativă și de dezvoltare pentru viitoarele guverne. Următoarele etape ar include inițierea de lucrări legislative pentru raționalizarea sistemului și pentru creșterea stimulentei pentru muncă, menținând, în același timp, protecția socială, precum și creșterea ratei de ocupare a forței de muncă. Pentru a sprijini sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice este important să se continue activitatea de reformare a sistemului de securitate socială.
- (28) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) și cu criteriul 2.2 din anexa V la Regulamentul (UE) 2021/241, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Implementarea planului de redresare și reziliență al Finlandei este în curs. Cu toate acestea, acordurile operaționale dintre Comisie și Finlanda nu au fost încă semnate. Acest pas este necesar pentru a transmite prima cerere de plată în cadrul planului de redresare și reziliență și pentru a permite Finlandei să recupereze decalajul față de calendarul convenit al cererilor de plată. În ianuarie 2023, Finlanda a prezentat un plan modificat, care a fost aprobat de Consiliu la 14 martie 2023. Această modificare a fost efectuată în contextul actualizării contribuției financiare maxime disponibile pentru statele membre din Mecanismul de redresare și reziliență și a constatat în reducerea proporțională a finanțării în cadrul celor patru piloni ai planului. Pentru a asigura finanțarea în cadrul REPowerEU, în 2023 este planificată o altă modificare a planului de redresare și reziliență. Includerea rapidă a noului capitol privind REPowerEU în planul de redresare și reziliență va permite finanțarea unor reforme și investiții suplimentare care să sprijine obiectivele strategice ale Finlandei în domeniile energiei și tranziției verzi. Implicarea sistematică și eficientă a autorităților

locale și regionale, a partenerilor sociali și a altor părți interesate relevante rămâne importantă pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență, precum și a altor politici economice și de ocupare a forței de muncă ce nu se limitează la planul respectiv, în scopul de a asigura asumarea pe scară largă a agendei politice globale.

- (29) Comisia a aprobat în 2022 toate documentele de programare ale politicii de coeziune prezentate de Finlanda. Punerea în aplicare rapidă a programelor politicii de coeziune în complementaritate și în sinergie cu planul de redresare și reziliență, inclusiv cu capitolul privind REPowerEU, este esențială pentru realizarea tranziției verzi și a celei digitale, pentru sporirea rezilienței economice și sociale, precum și pentru a obține o dezvoltare teritorială echilibrată în Finlanda.
- (30) În afară de provocările economice și sociale abordate în planul de redresare și reziliență, Finlanda se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de deficitul de personal calificat, de politicile de educație și formare profesională, de politica energetică și de tranziția verde.
- (31) Deși piața finlandeză a forței de muncă a înregistrat rezultate pozitive în 2022, numărul locurilor de muncă vacante a crescut rapid, reflectând necorelarea competențelor și deficitele de forță de muncă în diferite sectoare, în special în sectoarele serviciilor, construcțiilor, TIC și tehnologiei, educației, sănătății și asistenței sociale. Oferta de personal calificat este limitată de numărul relativ scăzut de absolvenți de învățământ superior în domeniile de studiu care prezintă cea mai mare cerere pe piața forței de muncă și de un nivel relativ scăzut al imigrației forței de muncă. În același timp, rata de absolvire a învățământului terțiar pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani a scăzut, situându-se sub media UE. Deficitul de forță de muncă și de personal calificat reprezintă o provocare pentru competitivitatea și creșterea pe termen lung a Finlandei și va fi agravat și mai mult de îmbătrânirea populației, de mobilitatea relativ scăzută a forței de muncă la nivel regional și de cererea crescută de noi competențe în contextul tranziției verzi și a celei digitale.
- (32) Noua lege a Finlandei privind clima a intrat în vigoare la 1 iulie 2022, ancorând în legislația națională obiectivul Finlandei de a deveni prima societate a bunăstării fără combustibili fosili până în 2035, precum și stabilind obiective climatice pentru 2030, 2040 și 2050. Cu toate acestea, economia finlandeză este în continuare una dintre cele mai mari consumatoare de energie din UE. Energia, industria, transporturile și clădirile sunt principalele sectoare care vor trebui să contribuie la reduceri masive ale emisiilor de gaze cu efect de seră. În 2021, sursele regenerabile de energie au reprezentat o parte semnificativă a mixului energetic al Finlandei, ajungând la 43 %, urmate de petrol care reprezintă 24 %, energia nucleară, 17 % și cărbune, 9 %. Rusia rămâne o sursă importantă de combustibil nuclear. Consumul de gaze naturale al Finlandei a scăzut cu 56 % în perioada august 2022-martie 2023, comparativ cu consumul mediu de gaze din aceeași perioadă din cei 5 ani anteriori, depășind astfel ținta de reducere cu 15 % a consumului. Finlanda ar putea depune în continuare eforturi pentru a reduce temporar cererea de gaze până la 31 martie 2024²³.
- (33) Printre provocările întâmpinate în vederea atingerii obiectivelor climatice pe termen lung se numără un deficit important de investiții private și publice în principalele sectoare generatoare de emisii, precum și întârzieri în realizarea investițiilor în energia din surse regenerabile, cauzate de numărul de cereri de acordare a autorizațiilor de

²³

Regulamentul (UE) 2022/1369 al Consiliului și Regulamentul (UE) 2023/706 al Consiliului.

mediu care nu au fost încă prelucrate. Este necesară simplificarea în continuare a procedurilor de autorizare pentru a recupera întârzierile proiectelor energetice în curs și pentru a facilita mai multe investiții prioritare.

- (34) Prețurile ridicate ale energiei și obiectivele climatice ambițioase necesită accelerarea și creșterea investițiilor în decarbonizare. În pofida unei creșteri mai rapide decât se anticipase a vânzărilor de vehicule electrice, este puțin probabil ca investițiile necesare pentru introducerea în continuare a acestora, în special în electrificarea vehiculelor grele, să aibă loc în condițiile pieței, din cauza distanțelor lungi și a zonelor slab populate care caracterizează Finlanda. Aproximativ 40 % din rețeaua feroviară nu este încă electrificată.
- (35) Pentru a îmbunătăți securitatea aprovizionării, transportul de energie electrică la nivel național în Finlanda ar putea fi consolidat. Energia din surse regenerabile este produsă din ce în ce mai mult în afara centrelor de consum. Deși Finlanda a acționat în mod decisiv pentru a-și reduce dependența de importurile de petrol, cărbune și gaze din Rusia, una dintre cele două centrale nucleare din Finlanda rămâne complet dependentă de combustibilul rusesc. Sunt necesare interconexiuni puternice între Finlanda și țările învecinate pentru a asigura buna funcționare a pieței energiei electrice în întreaga regiune și pentru a crește contribuția preconizată a energiei din surse regenerabile la mixul energetic.
- (36) Deficitul de forță de muncă și de personal calificat în sectoarele și în profesiile esențiale pentru tranziția verde, inclusiv în ceea ce privește producerea, implementarea și întreținerea tehnologiilor cu zero emisii nete, creează blocaje în procesul de tranziție către o economie neutră din punct de vedere climatic. În 2022, Finlanda a raportat că nu dispune de suficient personal calificat pentru 37 de profesii în care sunt necesare competențe sau cunoștințe specifice pentru tranziția verde, inclusiv de lucrători în domeniul izolării clădirilor, de ingineri civili, de instalatori și de montatori de țevi. Crearea unor sisteme de educație și formare de înaltă calitate, care să răspundă nevoilor în schimbare ale pieței forței de muncă, și adoptarea unor măsuri țintite de perfecționare și reconversie profesională sunt esențiale pentru a reduce lipsa de personal calificat și pentru a promova incluziunea și realocarea forței de muncă. Pentru a debloca oferta neexploată de forță de muncă, aceste măsuri trebuie să fie accesibile, în special pentru persoanele fizice și în sectoarele și regiunile cele mai afectate de tranziția verde.
- (37) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2022 prin prisma evaluării efectuate de Comisie, iar avizul²⁴ său se reflectă îndeosebi în recomandarea 1 de mai jos.
- (38) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, Consiliul a recomandat ca statele membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru (i) a menține sustenabilitatea datoriei și a se abține de la acordarea unui sprijin larg cererii agregate în 2023, pentru a direcționa mai bine măsurile fiscal-bugetare luate în scopul atenuării impactului prețurilor ridicate la energie și pentru a reflecta asupra unor modalități adecvate de eliminare a sprijinului pe măsură ce scad presiunile asupra prețurilor la energie; (ii) a susține investițiile publice ridicate și a promova investițiile private în vederea

²⁴ În temeiul articolului 5 alineatul (2) și al articolului 9 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului.

sprijinirii tranziției verzi și a celei digitale; (iii) a sprijini evoluțiile salariale care atenuează pierderea puterii de cumpărare, limitând în același timp efectele secundare asupra inflației, a îmbunătăți în continuare politicile active în domeniul pieței forței de muncă și a aborda deficitul de personal calificat; (iv) a îmbunătăți mediul de afaceri și a se asigura că sprijinul energetic acordat întreprinderilor este rentabil, temporar, orientat către întreprinderi viabile și menține stimulentele pentru tranziția verde și (v) a menține stabilitatea macrofinanciară și a monitoriza riscurile, continuând, în același timp, lucrările privind finalizarea uniunii bancare. Pentru Finlanda, recomandările 1, 2, 3 și 4 contribuie la punerea în aplicare a primei, a celei de a doua și a celei de a treia recomandări pentru zona euro,

RECOMANDĂ ca, în 2023 și în 2024, Finlanda să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să pună capăt, până la sfârșitul anului 2023, măsurilor existente de sprijin în domeniul energiei și să utilizeze economiile astfel realizate pentru a reduce deficitul public. În cazul în care noi creșteri ale prețurilor la energie ar face necesară adoptarea de măsuri de sprijin, să se asigure că astfel de măsuri sunt direcționate pentru a proteja gospodăriile și întreprinderile vulnerabile, sunt accesibile din punct de vedere bugetar și încurajează în continuare realizarea de economii de energie.

Să asigure o politică fiscal-bugetară prudentă, în special prin limitarea la maximum 2,2 % a creșterii nominale a cheltuielilor primare nete finanțate la nivel național în 2024.

Să mențină investițiile publice finanțate la nivel național și să asigure absorbția eficace a granturilor MRR și a altor fonduri ale UE, în special pentru a promova tranziția verde și cea digitală.

În perioada de după 2024, să continue să urmărească o strategie bugetară pe termen mediu de consolidare treptată și durabilă a finanțelor publice, combinată cu investiții și reforme care să conducă la o creștere durabilă mai accentuată, pentru a obține o poziție bugetară prudentă pe termen mediu.

Să continue reforma sistemului de securitate socială, cu scopul de a spori eficiența sistemului de prestații sociale, fapt care va îmbunătăți stimulentele pentru muncă și, de asemenea, va sprijini sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice.
2. Să continue implementarea constantă a planului său de redresare și reziliență care a fost revizuit și să finalizeze rapid capitolul dedicat planului REPowerEU, în vederea începerii rapide a punerii sale în aplicare. Să pună în aplicare rapid programele politicii de coeziune, în strânsă complementaritate și sinergie cu planul de redresare și reziliență.
3. Să abordeze deficitul de forță de muncă și de personal calificat prin recalificarea și perfecționarea forței de muncă și prin extinderea ofertei de învățământ superior, în special în domeniile de studiu cu cea mai mare cerere de pe piața forței de muncă.

4. Să reducă dependența generală de combustibili fosili prin accelerarea utilizării energiei din surse regenerabile, inclusiv prin proceduri de autorizare mai rapide, și să stimuleze investițiile publice și private în decarbonizarea industriei și a transporturilor, inclusiv prin electrificare. Să dezvolte infrastructura energetică pentru a spori securitatea aprovizionării, prin consolidarea transportului de energie electrică. Să accelereze eforturile de politică ce vizează furnizarea și dobândirea de competențe necesare pentru tranziția verde.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu,
Președintele*